

Wojtecki, Dariusz

Sprawozdania ze spotkań księży profesorów WSD z Białegostoku, Drohiczyzna, Ełku, Łomży i Siedlec w roku akademickim 2009/2010

Studia Teologiczne 28, 485-492

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KS. DARIUSZ WOJTECKI

SPRAWOZDANIA ZE SPOTKAŃ KSIĘŻY PROFESORÓW WSD Z BIAŁEGOSTOKU, DROHICZYNA, EŁKU, ŁOMŻY I SIEDLEC W ROKU AKADEMICKIM 2009/2010

Sprawozdanie ze spotkania Księży Profesorów WSD z Białegostoku, Drohiczyzna, Ełku, Łomży i Siedlec Drohiczyn, 5 listopada 2009 r.

1. Dnia 5 listopada 2009 r. w gmachu WSD w Drohiczyźnie odbyło się spotkanie Księży Profesorów Wyższych Seminariów Duchownych z Białegostoku, Drohiczyzna, Ełku, Łomży i Siedlec. Po wspólnie spożytym śniadaniu ks. Tadeusz Syczewski, rektor WSD w Drohiczyźnie powitał wszystkich zebranych w liczbie 26 księży, wyrażając radość z kolejnego spotkania w Roku Kapłańskim. Już na początku zauważył, iż temat spotkania bezpośrednio nawiązuje do kapłaństwa. Usprawiedliwił nieobecnych, którzy nie mogli przybyć z powodu złych warunków atmosferycznych. Przedstawił program spotkania i przekazał prowadzenie obrad ks. Wojciechowi Michniewiczowi z Białegostoku, który poprosił o odczytanie protokołu z poprzedniego spotkania.

2. Protokół został odczytany przez sekretarza spotkań i przyjęty bez uwag.

3. Wykład wygłosił ks. dr Jarosław Błażej na temat: „Chrystus Sługa wzorem kapłana w nauczaniu Sługi Bożego Ks. Franciszka Blachnickiego”.

Służba ma swe źródło w miłości. Miłość w wymiarze praktycznym musi wyrażać się w służbie. Miłość w życiu codziennym powinna wyrażać się w ofiarowywaniu się drugiemu człowiekowi i w szukaniu tego, co jest jego dobrem. Służba więc, w znaczeniu nadprzyrodzonym i biblijnym, nie jest czymś poniżającym, ale jest przejawem miłości; nie stawia człowieka w szeregu najmniejszych, ale go wywyższa. Dlatego też Chrystus unizywszy się i przyjmąwszy postać sługi, został wywyższony ponad wszelkie stworzenie (por. Flp 2, 7 – 8).

Taki jest logiczny sens działania Boga, jak to podkreślił sam Chrystus: „kto się poniża, będzie wywyższony, kto się wywyższa będzie poniżony” (Mt 23, 12). Tajemnicę służby Ks. F. Blachnicki w odniesieniu do kapłanów ukazuje w postaci Chrystusa Sługi. Właśnie wymiar służby w Chrystusie, jak pisze, jest szczególnym rysem posoborowej chrystologii. W oparciu i ewangeliczne perypokopy (kuszenie Jezusa, Matka synów Zebedeusza, Chrzest Jezusa w Jordanie, umycie nóg Apostołom), przedstawia uniżenie Chrystusa, Jego oddanie, wyniszczenie, proegzystencję, uległość i gotowość do pełnienia misji i woli Ojca. Chrystus wyraźnie w tych momentach ostrzegał swoich uczniów, Apostołów, przed pokusą pójsicia po linii władzy. Nie władza więc, ale służba na wzór Syna Człowieczego, który nie przyszedł po to, aby Mu służono, ale żeby służyć i życie oddać (Mt 20, 28). I ta linia winna mocno zaznaczać się w duchowości kapłańskiej.

Chrystus uniżony jest zatem jedynym wzorem dla służebnego kapłaństwa czasów Soboru Watykańskiego II.

4. Prowadzący obrady podziękował za interesujący wykład i zaprosił do wyrażenia swoich opinii na podjęty temat. Jednocześnie zwrócił uwagę na problem tożsamości w życiu kapłana. Jest to dobra okazja do rachunku sumienia, na ile osobiste życie kapłańskie jest odzwierciedleniem służby we wspólnocie Kościoła. Czy kapłaństwo nie jest czasami raczej pewną formą „królowania” i dobrego „urządzenia się” na całe życie? Ks. W. Jemielity postawił problem stosowania terminologii: „Chrystus Sługa” i „służba Chrystusa”. Według niego Chrystus jest przede wszystkim Królem i Zbawcą, stąd terminologia w j. polskim posługująca się pojęciem „Sługi” jest co najmniej niefortunna. Ks. T. Syczewski zauważył, iż założyciel Ruchu Światło-Życie w całym swoim nauczaniu używał tego sformułowania. Ks. Z. Dumirski również nie zgodził się z krytyką i podważaniem terminu stosowanego przez ks. F. Blachnickiego. Ks. M. Jamiołkowski w dalszym ciągu dyskusji na ten temat zauważył, że w nauczaniu ks. F. Blachnicki korzystał z dorobku teologów niemieckich z ogólnej koncepcji pośrednictwa zbawczego, stąd też bliska mu była koncepcja „Chrystusa i kapłana sługi”. Ks. A. Choromański przywołując słowa: „Nie przyszedłem, aby Mi służono, ale aby służyć” zauważył, że szczególnie w Roku Kapłańskim Chrystus zaprasza nas do spojrzenia na swoje życie w kontekście służby. Ks. Z. Skuza powołując się na tekst z Mk 10, 45: „Syn Człowieczy nie przyszedł, aby Mu służono, ale aby służyć i dać życie na okup za wielu” przywołał hymn chrystologiczny św. Pawła, który mówi, że Chrystus stał się Sługą, ponieważ uniżył samego siebie. Ks. M. Lipnicki powołał się na przykład Prymasa Tysiąclecia, który zachęcał do oddania się w niewolę Maryi, w tym kontekście w odniesieniu do kapłana. Ks. W. Michniewicz również przypominał przykład Maryi jako Służebnicy Pańskiej a dosłownie „Niewolnicy Pań-

skiej”. Według ks. J. Przeździeckiego termin „Sługa” jest oczywisty, natomiast nie do końca wiadomo na czym miałyby polegać „uległość”. Ks. H. Hołoweńko wspominając osobiste spotkanie ze Sługą Bożym podziękował Prelegentowi za wykład i kazanie jednocześnie. Ks. W. Turowski zwrócił uwagę na swoiste- go rodzaju paradygmat i zapytał, ilu księży w Polsce żyje w duchu „Chrystusa Sługi”. Ks. K. Wołpiuk podkreślił w swojej wypowiedzi problem formacji seminaryjnej w kontekście postawy służby. Wydaje się, że mamy do czynienia z pewnego rodzaju „schizofrenią w formacji” (czy jest to formacja do służ- by, czy też formowanie od służby). Ks. P. Wiatrak z Siedlec natomiast zwrócił uwagę na ścisły związek podczas Ostatniej Wieczerzy: połączenie Eucharystii z obrzędem umycia nóg w kontekście sakramentu kapłaństwa. Ks. K. Kisielewicz przywołał przykład wspólnot „Wiary i Światła” (J. Vanier), które nazywa- ją służbę „ósmym sakramentem”. Ks. G. Jaśkiewicz zapytał o źródła, na pod- stawie których został przygotowany wykład. Ks. J. Błażejczak w odpowiedzi na ostatnie pytanie podkreślił szczególny wymiar nauczania Ks. F. Błachnickiego w kontekście ukazywania Chrystusa jako Sługi w życiu nie tylko kapłańskim. Wykład został przygotowany głównie w oparciu o przemówienie Sługi Bożego do kapłanów z Unii Kapłańskiej Chrystusa Sługi, do której w Polsce należy kil- kuset księży. Prowadzący spotkanie podziękował za głosy w dyskusji i zachęcił wszystkich obecnych kapłanów, aby jako uczniowie i słudzy Chrystusa pochy- lali się zawsze nad drugim, szczególnie potrzebującym człowiekiem.

5. W ramach wolnych wniosków ks. D. Wojtecki zaprosił w imieniu Ks. A. Skreczko, rektora AWSD w Białymstoku na konferencję naukową na te- mat: „Po obu stronach granicy. Duchowieństwo i wierni na obszarze podzielo- nej granicami archidiecezji wileńskiej w latach powojennych”, która odbędzie się 12 listopada 2009 w gmachu AWSD w Białymstoku. Ks. W. Turowski zapre- zentował 27 tom „Studiów Teologicznych”. Ks. W. Michniewicz zaproponował zmianę w kolejności miejsc spotkań i zaprosił do Białegostoku na 3 grudnia z okazji 90-tej rocznicy powołania Wydziału Teologicznego Uniwersyte- tu Stefana Batorego w Wilnie. Spotkanie zakończyło się wspólną modlitwą i obiadem.

Sprawozdanie ze spotkania Księży Profesorów WSD z Białegostoku, Drohiczyna, Ełku, Łomży i Siedlec Białystok, 3 grudnia 2009 r.

1. Dnia 3 grudnia 2009 r. w gmachu AWSW w Białymstoku odbyło się spotkanie Księży Profesorów Wyższych Seminariów Duchownych z Białegostoku, Drohiczyna, Ełku, Łomży i Siedlec. Sesja międzyseminaryjna odbyła się z okazji 90-tej rocznicy wskrzeszenia Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Na początku spotkania ks. Adam Skreczko, rektor AWSW w Białymstoku serdecznie powitał wszystkich zebranych Księży Profesorów, Alumnów, panią dr Ewę Rogalewską z Instytutu Pamięci Narodowej i s. Janinę Samulewicz. Następnie przedstawił program konferencji i oddał głos prelegentom.

2. Referat na temat: „Wydział Teologiczny Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie w latach 1919-1939” przedstawił ks. dr Tadeusz Kasabuła. Kolejne lata działalności (1939-1949) Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Stefana Batorego oraz Seminarium Duchownego w Wilnie a następnie w Białymstoku ukazał ks. dr Tadeusz Krahel. Zarówno w okresie międzywojennym, jak i w bardzo trudnym wojennym okresie działalności, Wydział Teologiczny Uniwersytetu Stefana Batorego i Wileńskie Seminarium Duchowne dały swój wkład pracy i cierpienia dla Ojczyzny i Kościoła. Prawie wszyscy pracownicy i studenci przeszli przez więzienia i obozy pracy. Siedmiu kleryków oddało swoje życie. Około pięćdziesięciu otrzymało święcenia kapłańskie, zasilając przeredzone szeregi duszpasterzy. W wojennych warunkach powstawały na Wydziale Teologicznym, działającym potajemnie w ramach Seminarium Duchownego, magisteria i doktoraty. Po zlikwidowaniu Wydziału Teologicznego tradycje „wydziałowe” pielęgnowało Wileńskie Seminarium Duchowne, działające od 1945 r. w Białymstoku, a obecnie także Katedra Teologii Katolickiej na Uniwersytecie w Białymstoku oraz działające tu Studium Teologii Papieskiego Wydziału Teologicznego w Warszawie. Owocem tradycji wydziałowych i więzi metropolitalnych wileńskich, międzyseminaryjnych i międzydiecezjalnych są też nasze spotkania i rocznik „Studia Teologiczne”. Ostatnim elementem programu sesji była prezentacja książki „Ksiądz Stanisław Sieluk (1904-1960). Duszpasterz, prefekt, ojciec duchowny...”. Autor V tomu Studia Seminarium Białostocensis ks. dr Adam Szot przedstawił postać kapłana, łączącego szereg wątków, o których mówili przedmówcy. Był studentem i absolwentem Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, zdobywając magisterium z teologii. Pomógł zorganizować po II wojnie światowej Seminarium Duchowne w Białymstoku. Był pierwszym bibliotekarzem, ojcem

duchownym i wykładowcą. Umarł przedwcześnie w opinii świętości – podczas śmierci na plebani św. Rocha w Białymstoku miał różaniec w ręku. Z okazji 90-tej rocznicy wskrzeszenia Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Stefana Batorego i z okazji Roku Kapłańskiego warto przypomnieć postać tego kapłana. Poza tym różne dokumenty, zdjęcia i materiały wyraźnie poświadczają, iż jesteśmy spadkobiercami i kontynuatorami tegoż wydziału, podkreślił prelegent i dyrektor Archiwum Archidiecezjalnego w Białymstoku. W trakcie referatu została przedstawiona prezentacja multimedialna, dotycząca Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. W kuluarach przygotowano też wystawę materiałów archiwalnych, związanych z omawianym okresem.

3. Podczas krótkiej dyskusji ks. A. Skreczko zapytał o rolę bł. Jerzego Matulewicza, który jako ówczesny biskup miał ponoć oponować co do wizji Wydziału Teologicznego. W odpowiedzi ks. T. Krahel podkreślił, że biskup J. Matulewicz chciał tworzyć i realizować wizję WT USB w duchu Akademii Duchownej w Petersburgu. S. Janina Samulewicz dodała, iż bardzo mu zależało na tym, aby przyszli kapłani byli formowani w duchu otwartości i szacunku w stosunku do innych narodowości. Ks. J. Zabielski zapytał o istnienie jakiegoś aktu zamknięcia Wydziału przez władzę kościelną (Stolicę Apostolską). Ks. T. Krahel w odpowiedzi zauważył, iż nie ma żadnych śladów co do zamknięcia Wydziału ze strony władz kościelnych. Uniwersytet Stefana Batorego w pewnym tylko sensie przeniesiono do Torunia, ale Wydział Teologiczny oficjalnie nigdy nie został rozwiązany.

4. Prowadzący rocznicową sesję podziękował prelegentom i uczestnikom za udział w spotkaniu oraz zaprosił na wspólną modlitwę brewiarzową i obiad.

Sprawozdanie ze spotkania Księży Profesorów WSD z Białegostoku, Drohiczyzna, Ełku, Łomży i Siedlec Ełk, 20 maja 2010 r.

1. Dnia 20 maja 2010 r. w gmachu WSD w Ełku odbyło się spotkanie Księży Profesorów Wyższych Seminariów Duchownych z Białegostoku, Drohiczyzna, Ełku, Łomży i Siedlec. Po wspólnie spożytym śniadaniu wszyscy udali się do kaplicy seminaryjnej na Liturgię Godzin. Modlitwie w ciągu dnia przewodniczył Biskup Jerzy Mazur, ordynariusz ełcki, który w swoim słowie wyraził radość ze spotkania rektorów, moderatorów i księży profesorów zaprzy-

jaźnionych diecezji, które stają się okazją do pogłębienia współpracy w odpowiedzialnym dziele formowania kolejnych pokoleń kapłańskich. Po modlitwie rozpoczęły się obrady. Ks. Karol Bujnowski, rektor WSD w Ełku powitał wszystkich obecnych w liczbie 25 księży i przekazał prowadzenie obrad ks. A. Choromańskiemu, wicerekторовi z Łomży. Następnie przedstawił prelegenta ks. dra hab. Stanisława Strękowskiego. Prowadzący obrady poprosił o odczytanie protokołu z poprzedniego spotkania.

2. Protokół z ostatniego spotkania został odczytany przez sekretarza spotkań i przyjęty bez uwag.

3. Wykład wygłosił ks. dr hab. Stanisław Strękowski na temat: „Wychowanie dzieci najważniejszym zadaniem rodziców według św. Jana Chryzostoma”. Św. Jan Chryzostom, będąc przez wiele lat kaznodzieją w Kościele Antiocheńskim a później Patriarchą Konstantynopola, dał się poznać nie tylko jako wybitny egzegeta i mówca, lecz także baczny obserwator życia społecznego i kościelnego w swoim środowisku. Dlatego też w swoich licznych pismach nie tylko komentuje teksty natchnione, lecz także zdecydowanie piętnuje wszelkie przejawy niewłaściwego postępowania osób wywodzących się z różnych środowisk powierzonych jego pasterskiej pieczy. Ten wybitny kaznodzieja i egzegeta zatroskany ciągle pogarszającym się poziomem moralnym wierznych, szuka przyczyn tego stanu rzeczy oraz skutecznych środków zaradczych, aby osiągnąć lub przynajmniej przybliżyć się do upragnionego celu jakim jest ukształtowanie człowieka integralnego, mądrego, wykształconego, dojrzałego, umiejącego sobie radzić z przeciwnościami, żyjącego ponadczasowymi wartościami chrześcijańskimi i przez ich pryzmat kształtującego życie wspólnotowe. Nie jest mu obojętne, jak zostanie wykorzystany okres młodości w życiu człowieka, jako najbardziej dynamiczny i decydujący o poziomie moralnym nie tylko poszczególnych osób, lecz także całych wspólnot. Dlatego też Złotousty widzi ogromną rolę jaką mają do odegrania rodzice w procesie wychowania młodego człowieka powierzonego ich rodzicielskiej władzy. Prelegent powołując się na różnych autorów takich jak: E. Corsini, M. Falanga, J. Krykowski, T. Kłosowski, E. Stanula, L. Dattrino, A. Bober, i inni, podjął próbę udzielenia odpowiedzi na istotne pytanie – dlaczego wychowanie dzieci według św. Jana Chryzostoma jest najważniejszym zadaniem rodziców. W traktacie „O wychowaniu dzieci” i innych swoich pismach podaje sposoby zarządzania wielu nieprawidłowościom, ukazując rodzicom cele do osiągnięcia, pole zasadniczej pracy, metody i skutki właściwie wykonanego obowiązku w odniesieniu do Boga, rodziny, Kościoła i społeczeństwa. We właściwym wychowaniu dzieci, które jest najważniejszym i najbardziej zaszczytnym zadaniem rodziców, wskazane przez Chryzostoma metody zasadniczo nie różnią się od tych, które są powszechnie stosowane od wieków. Treść wychowania natomiast w stosun-

ku do tradycyjnej jest oryginalna, gdyż jest to doktryna chrześcijańska, która powoli i systematycznie przekazywana dzieciom może stać się dla nich w przyszłości normą postępowania. Wówczas również życie społeczne, kształtowane przez dojrzałych i mądrych ludzi może mieć zupełnie inne oblicze.

4. Prowadzący obrady podziękował za przedstawienie interesującego i jakże aktualnego tematu oraz zaprosił do wyrażenia swoich opinii. Ks. A. Chormański zwrócił uwagę na aktualność wychowania w ujęciu św. Jana Chryzostoma nie tyle w sensie praktykowania jako modelu, ile jako pewien ideał, dzięki któremu świadectwo życia rodziców może najbardziej efektywnie przyczynić się w prawidłowym wychowaniu dzieci. Ks. A. Skreczko odniósł wrażenie, że św. Jan Chryzostom zajmował się oddziaływaniem intencjonalnym w wychowaniu dzieci, stąd pytanie do prelegenta, czy wybitny kaznodzieja poświęcał czas na przygotowanie rodziców do tak odpowiedzialnego zadania, co dzisiaj nazywane jest pedagogizacją. Ks. S. Strękowski w odpowiedzi na pytanie przypomniał o traktacie św. Jana Chryzostoma „O wychowaniu dzieci”. Adresowany do rodziców, wskazywał na cele, metody i właściwe działania w procesie wychowania dzieci jako najważniejszego ich zadania. Ks. T. Syczewski w pochwałę przedstawionego referatu podkreślił rolę autorytetu ojca i matki, dla których dziecko jest najcenniejszym dobrem. Ks. M. Jamiołkowski zauważył, że to co dzisiaj okrywa się od dawna było praktykowane. W tamtych czasach wychowywali rodzice i rodzina odgrywała najważniejszą rolę. Ks. Z. Golan podkreślił aktualność nauczania św. Jana Chryzostoma pod względem wspierania się różnych środowisk i instytucji w trudnym dziele wychowywania młodego pokolenia. Ks. D. Wojtecki zapytał o sposób i odpowiedzialność w wychowaniu dziewcząt, gdyż wykład dotyczył głównie młodego pokolenia płci męskiej. Ks. S. Strękowski w odpowiedzi zwrócił uwagę, iż Kościół nie pomniejszał miejsca i roli kobiety w życiu kościelnym i społecznym i w dużym stopniu przyczynił się do przywrócenia godności kobiecie. Ks. Z. Skuza przywołując słowa kard. G. Biffi zapytał, czy św. Jan Chryzostom wskazywał sposoby obrony rodziny przed destruktywnym działaniem z zewnątrz. Alumn Piotr Majewski zwrócił uwagę na weryfikację jakości wychowania w momencie opuszczenia domu rodzinnego, kiedy to młody człowiek jest zmuszony wybierać pomiędzy dobrem i złem. W odpowiedzi na postawione pytania prelegent jeszcze raz podkreślił rolę i zadania rodziców, którzy według św. Jana Chryzostoma w pierwszej kolejności są odpowiedzialni za całość kształtowania. A do świata wartości, na których można zbudować pewną przyszłość, nic tak nie przekona jak osobiste świadectwo rodziców.

5. Wolne wnioski. Ks. T. Syczewski podziękował za udział w pogrzebie śp. ks. infułata Eugeniusza Borowskiego, który zmarł 3 maja 2010 r. Ks. A. Skreczko zaprosił do współtworzenia kolejnego numeru „Studiów Teo-

logicznych”. Ks. J. Piękosz zaproponował, aby w doborze artykułów i innych materiałów bardziej uwzględnić aktualną problematykę z życia kościelnego, kulturalnego i społecznego. Ks. A. Choromański podziękował organizatorom spotkania i zaprosił na kolejne do Łomży, które odbędzie się 18 listopada 2010 r. Rektor WSD w Elku podziękował za uczestnictwo w spotkaniu i zaprosił na wspólny obiad.